

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful este da döne ori pre septembra:
Duminică și Joi'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorul foilei, pre afara la c. r. poste cu bani gât'a prin seriori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratiunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. care pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 97.

ANULU XXII.

Sabiu in 8|20 Decembre 1874.

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu sau 8 fl. 50 pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, și tineri strâni pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întava de la 7 fl. 50, pentru a doua de la 5 1/2 fl. și pentru a treia repetite cu 3 1/2 fl. v. a.

Invitare de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“

Cu inceputul anului 1875, se deschide prin acésta prenumeratiune nouă la acésta fóia.

„Telegrafulu Romanu“, va fi cás pâna acum de döue ori pe septembra Joi'a și Duminică.

Pretul abonamentului pre anul intregu e:

Pentru Sabiu 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/2 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurésca pre anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a și strainata, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardiá cu tramitera prenumeratiunilor.

Adresele ne rugâmu a se scrie curat, a se pune numai postă ultima, dară nu cáté döue poste ultime, sî in locu de epistole de prenumeratiune recomandâmu on. publ. avisurile postali, (**Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.**) că impreunate cu spese mai putine sî cás mai sigure pentru inaintarea banilor de prenumeratiune la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Fóia oficială „Budapesti Közlöny“ dela 16 l. c. aduce urmatórea decisiune préinalta :

La propunerea ministrului Meu ungurescu de culte si instructiunea publica intarescu prin acésta alegerea severita de congresulu natiunalu bisericescu greco-orientalul română a episcopului aradanu greco-orientalul Mironu Romanu de Archiepiscopu si Metropolitu gr. orientalul română.

Gödöllö 12 Decembre 1874.

Franciscu Iosifu, m. p.
Augustinu Trefort m. p.

Sabiu 7/19 Decembre.

Adi a fostu adunarea scaunului Sabiuului, convocata cu optu dile mai nainte. In literile convocatorie era pusă ordinea dilei: „Emisulu ministeriului de interne dela 3 Decembre 1874. nr. 49872. privitoru la alegerea comisiunei centrale pre basea nouei novele la legea electorale“.

Dupa deschidere cetește referentulu comitetului scaunului unu reportu, in care impletește emisulu ministerialu, citatu mai susu, §§ respectivi din legea cea nouă, in traducere nemtiasca, si pre urma propunerea impartirei scaunului, conformu § 111. alu novelei in doue cercuri electorali si adeca: cetatea Sabiuului unu cercu si comunele scaunali altu cercu.

Pred'a, este de parerea, ca de asta data sa procéda adunarea numai la alegerea comisiunei centrale; iéra in cătu pentru impartirea cercurilor, fiind acestu obiectu momentuosu nou si adunarea in cea mai mare parte inca

necunoscuta cu legea, sa nu intre adunarea in desbatere, ci sa amâne obiectul acesta pre alta siedintia. In intellesul acesta face si propunere.

Schochterus, neintilegându pre ante vorbitoriu, sustiene ca legea demanda impartirea scaunului in cercuri electorali si springesce propunerea comitetului.

Alti duoi deputati sasi, recunoscu, ca legea, nu s'a publicatu cum se cade spre a puté fi cunoscuta tuturor si recunoscu si greutatea impartirei unei jurisdicțiuni in cercuri electorale dara asta ca impartirea facuta de comitetu cu atatu mai vertosu este mai buna, cu cătu in § 18 sta ca in comisiunea centrala sa fia din fiacare cercu celu putieno doi membri.

Cristea dice ca § vorbesce de cercuri cari esista, dara nu de cari au sa se infintieze. Trecendu la ceea ce privesce formarea cercurilor arata ca chiaru si acei, carii sustieni propunerea comisiunei, asta ca o impartire este impreunata cu greutati si nu intielege cum potu sustiené aceiasi, ca impartirea facuta de comisiune este chiara si usiora. Repetindu momentuoitatea cestiunei si provocandu-se la literile convocatorie, cari nu prevedu obiectulu impatirei, ci numai alu alegerei, springesce propunerea lui Pred'a. Pentru casulu cându acésta inse nu aru fi primita, din motivele ca obiectulu nu e destulu de studiatu, propune amanarea desbaterei intregi, pentru-cá sa pôta aduce adunarea o decisiune premeditata.

Bolog'a springesce propunerea lui Pred'a si aduce multe momente pentru dens'a; in fine inse face propunerea, că sa intre adunarea si in meritulu impartirei in cercuri, pre baza urmatória că municipiu intregu sa se imparta in döue si adeca, sa se adauga la cetate atâtea comune rurale, pâna va fi jumetatea populatiunei, iéra cele-lalte sa remâna si sa formeze altu cercu.

Pred'a arata mai pre largu consecintele ce au sa resulte din precipitarea impartirei si dovedesce cu § 18 in mâna, ca elu vorbesce despre cercurile ce esistu dejá. Acelor'a, carii nu gasescu consecintia in propunerea lui, le demuestra ca déca va premerge alegerea comisiunei centrali, aceea nu prejudeca nimic'a, pentru ca membrii se alegu din municipiu intregu, unde trebuie sa fia reprezentate toate părțile si déca mai tardu se va desparti cerculu in döue cercuri, acolo se voru afla in comisiunea centrale reprezentate amendoue.

Recomândă din nou propunerea sea cu adausulu, ca déca adunarea se demite in desbaterea impartirei, densulu si pôte si altii se voru abtiené dela desbatere.

Se pune la votu mai antâi propunerea lui Cristea si — cade. Vine la rendu propunerea lui Pred'a si — cade. Urmăza propunerea lui Bolog'a si cade si acest'a. Pred'a si Cristea parasescu sal'a desbaterilor si dupa densii mai esu si altii.

Adunarea a procesu mai departe la alegerea comisiunei centrale. Resultatulu — de alta data.

Trebuie sa facem reflessiunea ca representantii nostri au fostu de asta data rari nantes in gurgite vasto si fâra de nici o intielegere intre sine.

Cetimul in „Jurnalulu de St. Petersburg“ dela 28 Novembre c. n.:

„Déca foia „Tagblatt“ este bine informata, proiectele elaborate de guvernul român relativ la „convențiile speciale in materie comerciala si vamala“, ce suntu de a se incheia cu Austro-Ungaria aru avé principalmente de obiectu doue cereri, dintre cari cea dintâi aru fi considerata că basa preliminaria si neaperata ori cărei convențiuni in generalu, Romani'a aru voî inainte de tóte abolitiunea drepturilor de intrare asupr'a cerealelor cari, precum se scie, se percep din nou la fruntaria austro-magiară dela 1 Octombrie a anului acestui'a; apoi Romani'a cere suprimarea jurisdicțiunei consulare, prin care justitiabilitii austro-magiarii, cari locuesc in principalele dunarene, se substrageau pâna acum dela jurisdicțiunea teritoriala, prin feliu de feliu de cestiuni litigiose si in virtutea vechilor capitulatiuni. Guvernul austro-magiaru s'ară află deci, prin acestu faptu chiaru, in facia unor cereri avendu de o parte unu desideratu, atâtu la Budapest'a cătu si la Vien'a:

1. Reducerea tacsei percepute pâna acum prin tergurile române de pre marfurile de provenientia austro-magiară.

2. Introducerea, pentru importatiune in Romani'a a productelor austro-ungare, a unui sistem vamal unic care sa aiba de base greutatea, in locul sistemului ad valorem actualmente in vigore. In fine.

3. Desfintarea dreptului de patenta, care si astadi inca apasa atâtu de greu asupr'a industrialilor austro-magiarî in tóta intinderea principalelor dunarene, si care impedeca atâtu de multu daraverile comerciale.

„Dupa informatiunile foiei „Tagblatt“, desfintarea dreptului de intrare asupr'a cerealelor, cerutu de Romani'a că conditiune „sine qua non“, aru intempină mari greutati din partea ministrului magiaru de comerciu.

— Se scrie din Constantinopole diarului „Le Bien public“ ca nemulțiamarea corpului diplomatic in contr'a guvernului turcescu, care eră destulu de mare si mai inainte, a mai crescutu inca prin violarea cu fortia armata a asiediaminteloru missionarilor american din Siria. Zapci au strabatutu in launtrulu casei prin escaldare, au rapitul cu fortia pre doi profesori, supusi otomani de rassa amarica (pagâna), cari fusesera convertiti la religiunea protestanta, pre cari apoi i-au taraitu la inchisore. Toti representanii puterilor straine, afara de acel'a alu Angliei, doreau o intrunire a corpului diplomatic spre a se intielege sa faca unu pasu colectiv pre lângă sublim'a Pórtă pentru a-i aminti de indatoririle ce le are conformu tratatelor. Representantulu anglesu aru fi refusat, se dice, de a luă parte, temendu-se că nu cumva Russi'a sa profite de asta ocasiune spre a denunciá tratatulu de Parisu.

Sciri mai noue inse, venite din Constantinopole, spunu ca ambasadorulu Angliei si alu Americei au cerutu explicationsi dela Pórtă asupr'a persecutiunilor exercitate in Siria in contr'a protestantilor. Guvernul otomanu au telegrafatul imediatu la Beirutu că sa i se dee informari esplice.

— Proiectul de lege despre măsurile de luat asupr'a sigurantiei publice va fi supusă cătu de curendu in desbaterea parlamentului italianu. Acestu proiecta de lege va intempină o oponitie fôrte mare din partea stângiei. Positiunea cabinetului Venosta-Minghetti pote fi cu atât'a mai critica ca Lanz'a, unul dintre capii partidului conservatoriu din Itali'a, sa pronunciatu curat in contr'a acestui proiect care formează o parte principală din programul ministrilor.

Acestu barbatu de statu alu Italiei va combate mesurile exceptiunale pre cari ministrul Venosta-Minghetti are sa le cera de la camera pentru restabilirea sigurantiei publice compromis in Sicili'a. Ex-presidentul consiliului declară ca, desi recunoscă gravitatea situatiunei din Sicili'a, totusi dupa parerea sea, medilócele ordinari, intrunirea intr'o singură mâna a puterilor civile si militarie, voru fi indestulatorie pentru curatirea Italiei de „malandrino“. Instructiunea si càiile de comunicatiune voru face restulu. Pentru cestiunile religiose, Lanz'a proclama si pentru tempulu de facia că escelentu principiulu bisericiei libere in statulu liberu, si sa declara in contr'a ori cărei mesuri legislative ce aru avea de scopu introducerea „legilor religiose“, legile actuale parendu-i suficiente. Lanz'a pote deveni deci fôrte periculosu pentru cabinetul Venosta-Minghetti, de indata ce va fi sustinutu de unu grupu cătu de micu din drépt'a, la care stânga nu va lipsi de a se asociâ.

Dietă Ungariei.

Budapest'a in 11 Decembre 1874. Cas'a representativa incepe la ordinea diley desbaterea speciale asupr'a proiectului de indemnitate. Titululu si § 1 si 2 se primesc fără discussiune. La § 3 propune Col. Tisza emendamentul (in loculu testului): „Acoperirea trebuințelor statului sa se efectueze astfelui, cătu erogatiunile sa pote intra in cadrul bugetului pre 1875 si sa se pote computa intre marginile sumelor ce trebuie a se statori“ si oratorulu motivéza propunerea, ca nu trebuie sa desconsidérâmu ca prelimariul pre 1875 e mai micu decatul bugetul pre 1874 si ca tóte partidele se nesuescu a reduce erogatiunile pre 1875. Votanduse proiectul fără a se modifica pote sa vina lucrul acolo, de nu se voru poté esecută reductiunile intentiunate. Ce e dreptu ministrului presedinte a dechiarat, ca guvernul se va tiené de prelimariul pre 1875, dura nime nu pote garanta acesta pentru ca ministeriul se pote schimbă pâna atunci. (Aplausu in stâng'a).

I. Paczolay respinge emendamentul antevorbitorului, intâi pentru ca ministeriul a deobligat a considera stergerile comisiunii financiale, a doua, pentru ca emendamentul suna că si cându bugetul pre 1875 ar' fi statotul, a treia, pentru ca acceptarea emendamentului, — dupa dechierarea ministrilor — ar' fi unu votu de ne-incredere; din aceste motive oratorulu

votéza pentru a se primi proiectul fără nici o modificare.

Ministrul Ghyczy dice, că cameră se află de astă dată în cătu pri- vesce stilisarea corecta a proiectului — în asemenea pusei une critica, cum s'a aflat la 1869, cându togm'a C. Tisza a recomandat testul ce e coprinsu in proiectul de fatia. Déca se face provocare in acăstă lege la bugetul pre 1875, atunci indată la începutul anului viitoru nu se voru poté esolvi dotatiunile ce se cuvinu comitatelor, fiind ca ministeriul a primitu numai 3 milioane si vr'o căteva sute de mii in bugetul seu, spesescopulu acestă, purcindu del'a idei'a, ca se va introduce in cursul anului darea domesticale, cea ce, acum e forte problematicu. Déca s'ar face provocare la bugetul pre 1875, atunci s'ar pute statori inspectorii contributiuniali si oficiele pentru mesurarea competintelor, precându inse nu e siguru ca primi-se voru séu ba. Findu ca orice stilisare ce vomu află e impreunata cu greutăti oratorulu propune sa se primeșca proiectul nemodificat.

Tisza dechiară, că antevorbitoii l'au intielesu reu; oratorulu n'are alt'a de scopu decâtua că erogatiunile ce se voru face in cuartalul dintăiu sa se pote introduce in bugetul pre 1875.

Punendu-se la votu proiectul se primeșce cu mare majoritate nemodificat.

In fine se discuta si se primeșc proiectele despre prolongarea dărilor in vigore, despre creditul recursiv pentru afacerile comune, despre rescrutare si despre comitii suprime din cetăti.

Succesele României.

Dupa ce a ocupat multu timpu diplomacia europenă, cestiuenea tractatelor de comerciu intre principatele creștine de pe malurile Dunarii si celealte State de pe continentul, pare ca a intrat iu fine intr'o faza definitiva. Circular'a lui Aarify-Pasia, pe care am reprobuso si noi, nu va primi, dupa tōte aparintele, nici unu respunsu, de vreme ce cele trei puteri de la Nordu au declarat, intr'unu acordu comunu, ca ele considerau cestiuenea că resolvata, si ca credeau de prisosu a mai prelungi discutiunea. Séu déca contrariu prevederilor nóstre, s'ar da unu ultim'u respunsu la acăsta nota a ministrului otomanu, elu ar' fi unu

simplu actu de curtenie din partea puterilor, fara a schimbă intru ceva situatiunea.

Campania diplomatica intreprinsă cu acăstă ocazie de d. B. Boerescu se termina definitivamente in avantajilu tierei sele. Austro-Ungaria, Germania, si Rusia recunoscu României dreptulu de a incheia tractate de comerț cu celealte puteri, fara sa aiba a se mai preocupă de altu-ceva de cătu de propriele sele interese, fara sa aiba a mai consultă alte convenintia de cătu acelea ale comenciu si ale industriei principatului romanu. Si fara a mai asteptă, cabinetulu din Bucuresti, a si supusu celor doue guverne din Viena si din Pesta nisce baze de conventiuni care au unu indoit characteru, totudeodata economicu si juridicu. Suprimarea drepturilor de intrare asupr'a granelor este ceruta in adeveru; la acăstă trebuiu sa se astepte citatele guverne din partea unui poporu esentialmente agricol; si in acelasi timpu, abolirea juridictiunei consulare, ultimulu vestigiu alu Capitulatiunilor, este indicata acolo ca cum aru trebui realizata pe malurile Dunarei, astu-feliu ca si in Egyptu. Din partea loru, ministrii transleitani si cisleitani ar fi pusu ca baze ale negociatilorloru loru reducerea dărilor preceputa in orasile romane asupr'a marfuriilor venite din Austro-Ungaria, si inaugurate unui sistem vamalui avendu de baza greutatea, in locul sistemului ad valorem. Si alte puncte inca, pe care, că sa le enumerau aci ar fi lungu lucru, si care ar avea trebuintia de o esaminare speciale, au fostu asemenea indicate din amendoue părtele. Ar fi de timpuriu sa spunem in momentul acesta, déca ele o sa fie adoptate séu respinse. Asemenea negociatuui ceru, de siguru, din partea diplomatilor carora ele suntu increintate, o esaminare atentiva, si nu se potu face intr'o di. Ceea-ce inse voimoi noi sa constatāmu, si care este faptul celu mai importantu, in urm'a discutiunilor acestor din urma timpi, este ca in cele din urma stauint'a si dibacia ómenilor de Statu romani au fostu corona de celu mai mare succesu. Ori cu ce nume ar voi cineva sa se serve că sa desemne viitorile tractate; numéscale puru si simplu Conventiuni spre a managiá susceptibilitatile Portii, séu dee-le adeveratul loru nume, nu se pote tagadui ca s'a dobândit unu mare resultat. Pentru

aceia cari nu cauta sa se ilusioneze de buna voe, Romania este chiaru de astă-di in deplin'a posesiune a autonomiei sele comerciale.

Din punctul de vedere patrioticu, Romanii au de siguru dreptulu sa se mendresca de unu asemenea rezultatu. Din punctul de vedere puru economicu, credem ca insu-si Austro-Ungaria nu are decâtua sa se felicite. Relatiunile comerciale dintre cele doue tieri au luat, in adeveru, o asia importantia, si suntu destinate, prin fortia lucrurilor, sa crăscă intr'atita pe viitoru, in cătu ele aru trebui, fara döra si pote, sa fie scutite de tōte piedecele ce le impuneau o legislatiune vechia si sa inlocuiesca prin mesuri forte librale incurcaturile protectioniste care resultau din vechile conventiuni austro-turcesci.

Cu tōte acestea, inca se facu căteva objectiuni chiaru din partea unor amici sinceri ai României contr'a solutiunei care s'a adoptat. Tōta lumea recunoscă ca incheierea de nuoi conventiuni comerciale dintre Romania si Austro-Ungaria era pentru amendoue aceste tieri o cestiuene vitale, si constituia o trebuintia imperiosa. Pentru unele spirite, nu pote sa fie o necuvintia a nu face casu de tractate, declarandu ca Romania nu are trebuintia de consumtimentulu Portii. Acăstă este thesa pre care o sustine insu-si jurnalulu "Le Danube" alta data, lectorii loru n'au uitat'o. Ni se parea, in adeveru, ca chiaru testul tractatului de la Paris si alu Firmanului de investitura alu principelui Carolu permitea cu anevointa cabinetului din Bucuresci sa nu céra incuvintarea prealabile a Portii.

In fatia rezultatului obtinutu, trebuie sa credem ce poterile cele mari au recunoscutu in fine ca indeplinirea acestei conditiuni constituia o adeverata imposibilitate. Ne place a crede ca ele s'au gasit ușe intre urgentia imperiosa a unui progresu de realizat si litera unei conventiuni care facea acestu progresu imposibil. Déca este astu-feliu, déca solutiunea a fostu impusa de acăsta maxima a tuturor timilor ca salutea publica este legea suprema, nu ne mai remane de cătu sa ascultam, simpatiile nóstre pentru populatiunile cele inteliginte ale principatelor dunarene, si sa felicitam sinceramente pe ómenii de Statu romani ca au triumfat cu atâta no-

rocire peste nenumaratele dificultati.

(Le Danube.)

Romania.

Opozitie in camera si opozitie in presa.

Desbaterile la cari a datu locu anulu acestă in sinulu adunări legiuitorie proiectulu de respunsu la mesajilu tronului, de-si mai putien abondante decâtua alta data, suntu inse pote mai instructive pentru tiéra decâtua cāndu.

In ce privesc situatiunea interioră, pozitioane strimtorata, in care se afa de căti-va ani clasele nóstre agricole, din caus'a secetei séu a lipsei de pretiuri pe tergurile Europei, precum si suferintele necontestabile ce acăsta stagnatiune a afacerilor produce in ori-ce tiéra, dara mai cu séma in o tiéra esentialmente agricola că a nóstra, au oferit ugresit ușor'a din oratori opositiunei unu câmpu intinsu de esploratiuni patriotice si flori de retorica din cele mai alese. A fostu forte lesne acestor nobili si avuti aperatori ai poporului a versá lacrimi generose asupr'a miseriei claselor de josu, dara trebuiu sa ne arate si midiculu prin care unu guvern, celu mai patriotic si mai bine intentiatu din lume, aru fi pututu sa se lupte cu elementele naturei si cu decretele provedintiei. Nu cum-va Ddieu s'ar fi indurat ușe la tempu tianile nóstre déca alte persoane decâtua cele de astazi s'ar fi gasit ușe la cām'a tieri in aceste din urma tempuri?

Dá! Este forte adeverat ușe la tianul român suferi si ca sórtea lui merita cea mai serioasa solicitudine. Dara suferintă sea are cause multiple si independente de vointia guvernului. Déca elu n'au pote plati contributiunile publice decâtua lasandu sa i se venda o parte din bunurile sele, acăstă provine din faptul ca o seceta nenorocita de patru ani a sleitu tōte resursele sele si l'a doborit ușe la pamantu precum a doborit si acea clasa inteligenta si atâtua de avuta alta data a arendasilor. Statul ince, care are necesitati neinlaturabile de satisfacutu, care face siosele si drumuri ferate, care arméza tiér'a, care intretiene singuru asiediamintele de cultura, nu pote sa nu incaseze veniturile sele. Arendasii si cultivatorii au suferit ușe platindu-si dările, dara era imposibilu

ECISIÓRA.

Biografia lui Georgiu Brancoviciu, Conte si Despotulu, si despre maritele fapte ale lui.

(Fratele Metropolitului Sav'a Brancoviciu, si Istorul Serbiloru.)

(Urmare.)

Mai la trei ani dupa arestarea sea a substernutu alta rugaminte in limb'a latina la Imperatulu, in carea spune:

Ca de cāndu a esit ușe din copilaria, si a ajunsu la o mai matura judecata a mintii, pâna la betranetie si la perii carunti, cari nu suntu produsi intru atâtua de etatea naturei, cătu de necuratien'a carcerului, pururea s'a silu si tōte putintele sele intr'acolo le-au indreptat, că sa fia recunoscutu si judecatu de cătra Majestatea Sea intre cei mai credinciosi si mai vrednici barbati ai acuilei cesare intru alungarea barbarului vrajmasiu si eliberarea poporului oriental, si pentru aceea: 1. Cāndu s'au apromis ușe de resedintii imperatesci cari mai de demultu au fostu la pôrt'a otomana prin talmaciul Panaiotu poporului creștinescu din orientu, ca déca la tempul seu va apucá armele si va purtă resbelu in contr'a comunului vrajmasiu alu numelui lui Christosu, nu numai vechi'a libertate, ci si avutele óre-

cândva posessiuni i se va redă; si pre atunci cuprindiendu-se prin marele Veziru, (dupa ce s'au uisit ușe si macelatu o multime de turci) si rapindu-se din manile creștine Uivarulu, si supremul Veziru voindu a strabate cu armele mai departe in tierile creștinatatiei dela apusu si a cuprinde acolo multe locuri, elu Georgiu Brancoviciu prin midilocirea amicilorloru corespondinti si prin patronii sei (cari nu putieni autoritate aveau la supremul Veziru) spre a face pace cu Imperatulu l'a indemnatu, l'a svatuitu si l'a indusu, asiā cătu vrajmasiulu barbaru s'a intorsu cu ostile si cu armat'a sea dela apusu la resarit. 2. Scrie, ca in tempulu in care supremul Veziru incunjurase cu obsidiune Uivarulu, unii boieri si magnati din Ungari'a conspirandu si rebelindu in contr'a persoanei imperatesci, voiau a duce armele mai departe in Europa, si spre scopulu acestă au cerutu ajutoriu dela turci, decadiendu ei dela Majestatea Sea, elu conspiratiunea acăstă cu frauduletele, violenele, necredințiosele, si de juraamentu calcatorele machinatiunile loru, resiedintelui Majestătiei Sele, intru felicire repausatului Cristofor de Kindberg, care se află pre atunci la Pôrt'a otomana cu credintia le-au aratatu, descovertu si desvelit, si spre mai mare incredimentu a trebei acestei a capetatu dela amintitul resiedinte testimoniu autenticu scrisu cu propriu

sea mâna si intarit ușe cu sigilu, si testimoniulu acestă pentru de a documenta sinceritatea si credintia sea in a. 1688 (cāndu a petrecut la Vien'a cu legatiunea romana) l'a predat in tōto conferintia órecarea acelorui Ministri si Consiliari intimi de carii se tiené astfelu de lucru arcanu, dar' acel'a nu i s'a mai reintorsu. 3. Ca unii dintre Acathocii transilvani dupa datin'a lui Gabrielu Bethlenu au voit ușe a erumpa in Regnul Ungariei si sa lu cuprinda si sa-lu faca tributariu turcilor, dar' elu cu tōta putere li-a statu in contra si machinatiunile loru prin midilocirea corespondintiloru sei le au preintorsu. 4. Ca in a. 1683 de timpuriu a aratatu si a descovertu aparatulu de resboiu alu turcilor pentru de a incinge cu obsidiune Vien'a, trimisindu pre unii forte credintosi la curtea imperatresca; ca pe Ladislau Csaky cu multi alti fideli, cu multa primejdie si cu mari spese ii au scosu din captivitatea dela Constantinopole; si dupa ce s'a defugatu turculu dela obsidiunea Viennei, pre multi nobili si preoti dusi in vecinica sclavia de barbari, in Rascia, România si Tartaria ajutandu-i patronii si amicii ii-a rescumperat cu mari cheltuieli, ii-a nutritu dela sine, ii-a vestit ușe si asia investiti si rescumperat, pre unii prin Transilvania, pre altii prin Ungaria, cu turm'a ii-a tramsu in Germania la parintescile loru locasie.

Spre credientul faptei acesteia se proveca la Cardinalulu de Kollonics, pentru de a-i dă viu testimoniu. 5. Ca a corespusu cu contele Carolu Wallenstein, care era din partea Imperatului in legatiune la Regele Poloniei pentru de a-i usiurá legatur'a (foedus) cu regele si ca multe arcane a descovertu curtii imperatesci, despre care lucru cu credintia de densulu implinitu disulu solu intr'o epistolă, scrisa lui (a careia copia o alatura la rugaminte) nu numai i da testimoniu, ci si resplata i apromite scriindu: "Magnifice domnule Georgiu Brancoviciu, continua inceput'a silintia, căci pentru ostenele in odihna vei primi placuta resplata. Varsiov'a 14 Aprilie 1683." 6. Ca mandatulu acel'a benignissim care a emanat ușe si i s'a estradat in anulu 1688 (prin care s'a confirmat promisiunea facuta cu graiulu de residentii imperatesci cei de demultu la pôrt'a otomana) ca poporul creștinescu oriental care va purta resboiu in contr'a vrajmasiului barbaru va fi repusu in vechi'a sea libertate si in stramosiesele possessiuni ale bunurilor sele, — in tōte locurile precum in provinciile grece asia si illirice, dar' mai vertosu in tiér'a romanescă, si pe limb'a greca si illirica l'a facutu cunoscutu si la publicat, si prin gratiosulu acel'a mandat, din motivele spuse in trensulu, pre totu poporul oriental gemitoriu sub ju-

guvernului, ori-care aru fi fostu, sa imblandiésca natur'a si sa dea fertilitate cämpurilor uscate de caldura.

Déca asemenea tieranulu nu gassea nici unu midilociu de a subveni la tempu de nevoia trebuinților penunie, caus'a este ca acei' cari ne totu vorbea de atât'a tempu despre guvernamentulu națiunei prin ea insasi si despre avantagiele initiativei individuale nu facu nimic'a, nu se asociéa spre a formá institute agricole seu societati de economia, ci astépta totu dela guvern cându ei singuri declara ca guvernulu nu trebuie sa intervina in viéti'a privata a cetățenilor. Déca unii agenti administrativi si judecatoresci suntu de parte de a-si indeplini cu conscientia delicatele loru indatoriri, caus'a este ca tiér'a nu dispune inca de unu numeru asiá mare de capacitatii incătu functiunile inferiore de sub-prefecti seu de judecatori de pace sa nu pote fi incredintate decătu in māni speciale. Guvernulu, ori-care aru fi, nu pote sa creeze ómeni. Elu nu pote sa schimbe cursulu legilor naturale; si cändu tenerii de capacitate gasescu functiuni superioare de ocupat u seu o esistentia mai comoda in exercitiulu profesiunilor liberale, guvernulu se vede nevoit a utilizá elementele de cari dispune tiér'a: acel'a care crede ca aru putea face altfeliusa ne arate midilociu si promitemu a recurge la densulu. Déca scolile suntu nepopulate in comunele rurale, caus'a este ca tieranulu lipsit u midilóce nu pote tramite pre copiii sei la invetiatura, caci are nevoia de bratiele loru spre a se sustine mai usioru; si, déca guvernulu aru usá de pedepsile si amendile prevedute de lege, aceia'si ómeni cari-lu acusa astadi de inertia laru acusá atunci de crudime si de apesare.

Cu putenia sinceritate, cu o dosa fóta mica de buna credintia, opositiunea nu aru pune pre séma guvernului fapte deacésta natura, cari suntu consecintiele inevitabile ale unor cauze straine de voint'a ómenilor dela putere. Ea aru acusá societatea care are dreptulu si detori'a de a se guverná singura. Ea s'arū acusá chiaru pre sine inainte de toti, caci, in locu de a tiené discursuri frumóse seu de a scrie article de gazeta, déca s'arū pune sa lucreze seriosu, situatiunea morală si materiala a societătiei, si mai cu séma a populatiunei rurale, s'arū ameliorá cu mai multa inlesnire decătu astadi, cändu guvernulu se vede

aprópe isolatu in oper'a sea de reformare si nu gasesce in giurulu seu tóte elementele active si tóta impulsuinea de care aru avea necesitate.

Ni se vorbesce despre scepticismu si despre diferintia. Dara, déca aceste reale esista, pote óre guvernulu sa le suprime? Este óre in puterea a siepte ómeni sa radice deodata caracterele si sa schimbe cá prin minune focul interioru alu individilor? Óre opositiunea care acusa are trebuinția de putere spre a reformá moravurile si spre a inaltá intelligentie? Nu, negresitu. Traimu intr'o societate unde legile au lasatu individualu si colectivitătilor tóta libertatea necesaria de actiune. Pentru ce acesti domni nu profitu de libertatea de care dispunu spre a introduce reforme si obiceiuri care se potu face si fără cá sa fia cine-va asiediatu pre unu fotoliu de ministru? Unde suntu operile si scrierile loru, societătile formate de densii, reformele propuse guvernului seu corporilor legiuřie? Cei mai multi se occupa in totu cursulu anului de afacerile loru private, de caletoriele seu de procesele loru, de mosiele seu de capitalurile loru, si credu apoi ca si-au facutu detori'a de cetățeni déca au adunatu din cărti căte-va frase frumóse pentru cá sa le pronuncie in sunlu adunărei!

Nu! O societate nu se poate in-dreptá prim asemenea procedari superficiale. Destingendu pre cei cari facu opositiune din principiu, cari dau concursulu loru guvernului cändu acest'a literáza bine spre a-lu refusá in casu contrariu, cari nu se multiamescu a combate pre guvern ci mergu sa-i arate si calea care este, dupa densii, cea mai buna, de acei' cari nu facu opositiune decătu spre a returná guvernulu si a se pune in locul seu constatámu cu dorere ca cei dintău nu forméza decătu o mica minoritate, pre care guvernulu o asculta căte odata si respecta in totu-déun'a. Cei din urma forméza regul'a si dela ei nici societatea nici guvernulu nu pote sa traga vre-unu profitu. Si eata de ce acésta opositiune passionata si pretentioasa perde pre fia-care dí stima ómenilor inteligenți si desinteresati cari, déca desaproba de multe ori actele guvernului, nn vedu in se nici unu bine in inlocuirea sea cu acesti fraseologi obositorii a căroru sciintia se marginesc in a criticá totulu si pre toti, fără a dovedi prin nimic'a ca potu sa faca ce-va pentru tiéra. (Va urmá.)

gulu turcilor la devotiunea Majestati Sele l'a indemnatu si l'a insufletit. 7. Ca pe timpulu in care pregatea turculu aparatulu seu de resboiu spre opugnarea Ujvarului, a fostu alesu de poporul crestinescu oriental cu binecuvantarea patriarchului Massimiu intru Despotulu Illiriei, Missiloru, alu Slavo-serbiloru si alu Rascianiloru, care alegere patriarchulu Arseniu a intarit'o prin a dou'a binecuvantare, cändu erá esulante cu disulu poporu lângă Buda. Ba si Majestatea Sea sacratissima l'a intarit si l'a ratificat cändu a fostu in anulu 1688 cu legatiunea româna in Vien'a, precum se vede din Diplom'a in copi'a B. ca mai antăiu la Baronatu, ér' dupa acea si la dignitatea de conte l'a radicatu, si la repusu in tóte drepturile care i competeau dupa genealogia, familia si antecesorii sei; si de ar' fi de lipsa ar' putea sa faca, cá sa amutiasca toti calumniatorii invidiosi (déca ar' fi vrenii) carii ar' voi sa atace Diplom'a B. precum prin martori vii, carii inca mai traescu, asia prin multi istorici greci si latini. 8. Ca dupa ce s'ocupa Belgradulu in anulu 1688 i s'a apromisu a se spedá dela curte in numele Majestatii Sele nesce patente care sa i fie spre ajutoriu intru indemnarea si insufetirea poporului oriental. 9. Ca ajungendu elu la Generariulu Veteranii patentele la acel'a

n'au ajunsu si asia solicitandu prin scrisori dupa acele la Vien'a, cá sa nu tréca timpulu in preajma vrajmasiului barbaru care se apropia — inzadaru, s'a dusu la principale tieri romanesci si acel'a de propusele postulate spre imbratisarea devotiunei Majestatii Sele nu s'a instranatu, si s'a invoitu cu ceialalti principi ale celoralte Regiuni, cari se voru predá Majestatii Sele a impededá si a reimpinge eruptionsele tatariloru si ale turclor in Transilvan'a si in partile mai din laintru ale Ungariei, si deodata, si intregul poporu alu tierii romanesci era priu elu dispusu si miscatu la deditiunea si devotiunea Majestatii Sele. 10. Ca cea mai mare parte a româniloru, intre carii se numerau Archiepiscopulu loru, Episcopii si cei-lalti seculari, nobili si boierii, retrasa cu ostile rascianiloru, in servitiulu Majestatii Sele de elu adunate, la părtele muntenoase către Transilvan'a astépta (poftindu a dă cu cea mai mare barbatia resboiu in contr'a vrajmasiului barbaru) cu multa dorintia prunc'a si ordinatiunea ducelui de Baadenu care erá atunci cu castrele la Cladov'a, pentru acea a cerutu in scrisu dela generariulu Heissler directiune, ca in cotro sa strabata cu armele si sa pote resboiu, acel'a l'a indrumat la ducele de Baadenu si castrele lui si i-a facutu de scire, ca a venit.

Fizes Szant-Petri 1 Decembre 1874.

Domnule Redactoru! Aveti bunatate a da locu in foia ce redigeti acestei expresiuni:

Dupa-ce avenduse in vedere cerculariul consistorial de sub 1 Novembre a. c. Nr bisericeseu 2857 consist. 1056. Parintele protop. si parochocalu inca in Dumincă trecuta facu cunoscuta poporenilor sei diua de 30 Novembrie in sensulu si dupa asiedimentulu sinodului eparchialu, poporul credinciosu s'a intocmitu pentru serbarea acestei dile in presentu si viitoru, cum se cade crestinesce.

Diu'a de 30 Novembrie a. c. au fostu in Fizes St.-Petru o serbatore națiunala crestinesca. Vineri in presele dilei tinerimea scolară de ambe secole cu preotulu si invetigatorila loru in frunte celebrara litania; Sambata in 30 Novembrie numai incapea in biserica multimea de ómeni barbati si femei; — Jertfa mai dela tóta casa — prinose vedea pe masa aduse din partea credinciosilor. In tre cantari cu tinerimea scolară din chorul sevarsindu-santa liturgia s'au slugit parastasulu pentru nemuritor inlu Andreiu Archiepiscopul si Metropolitulu nostru cu o ceremonia bisericésca, funebrale compuse pre cátu s'au pututu de bine.

Cändu dupa acestea incepú Prottopopulu cuventarea cu tem'a: *In totu pamentulu au esit vestirea loru si la marginile lumii graiurile loru*, si vorbindu despre fapte le si chiamarea apostolului de dí Andreiu celui intăin che-matum si ale celor alati apostoli, au revenit la meritele neuitatului Archiepiscopul si Metropolitul cu asemanare la cuventările lui tremise la tóte bisericele la serbatori, si dile insemnate pre care nu lipsitii ale aduce impróspeta memoria a ascultatorilor, dar eu unu tactu strebatatoriu la inima.

Vedeai in fetiele poporului unu doiliu, si adeverata jale ca a unor fi dupa Parintele loru celu bunu si harnicu. Ba cändu esprima cuventatorulu cuventele Excelentiei Sele din 1850: Sciu filorul pagubele vóstre, caci si ale mele suntu, sciu suferintele vóstre, caci si ale mele suntu, pe obrasele multora velei lacrimile, curgendo.

Asia s'a incheiatu servitiulu divinu si celu funebralu in vecinica pomanire a Marelui Archiepiscopu si Metropolitul Andreiu báronu de Sia-guna in biseric'a gr. or. din Fises St.-Petru si tóta diu'a acésta poporulu credinciosu abtienendu-se dela ori ce lu-

eru domesticu o au serbatu cu rogoziune si cercetarea bisericei.

De aci se poate inchipui cátu de adencu au strabatutu yrednicia si meritile marelii archipastorii in animile credinciosilor sei suditi chiaru si in marginile Archiepiscopei lui si ca cátu contéda unu popor credinciosu pe invietiaturile Archipastorului seu credinciosu.

prin Vasiliu Petrulea,
participantu la acésta solemnitate.

Oradea-mare, 12 Dec. 1874.

Dile redactoru! Credu, ca nu va fi fără interesu pentru lumea româna, cändu sum in placuta stare de a face unu scurtu raportu despre viéti'a si lucrările societătiei de lectura a junimei române dela academ'a de drepturi si archigimnasiulu din Oradea-mare.

Junimea româna dela amintitile institute avendu in vedere sacr'a doctorintia, ce are facia cu societatea loru de lectura si acum cá si in alti ani conformu statutelorloru, s'a adunat in unu numeru considerabile in sal'a seminarului gr. cat. cu scopu de a constitui societatea. Dorere inse, ca la primulu ei pasu a datu de unu obstacol, care a fostu: *lips'a condutoriului*.

Ve este poate cunoscutu, ca d-lu Iustin Popiu, zelosulu si inteleptul conducatoriu alu nostru, acum doi ani spre dorerea comună a junimei si spre detrimentulu societătiei, din caus'a mórbului, ce l'a coplesit, a depusu acésta sarcina onorifica si in locul seu, — de-si in contra statatelorloru — dara cu consensulu adormitului si prefericitului patronu Eppu Szilágyi, junimea a alesu pre d-lu Iuliu Papfalvai prefectulu seminariale si profesorul preparandiale. Acestea inse, fiindu numitu de profesorul la gimnasiulu românu in Beiusiu, asemenea a trebutu sa resemne la acestu onor.

Junimea, iéta cum vedeti din celea pâna acum espuse, iéra avea sa lupte totu cu acelea fatalităti, in cari era aruncata la resemnatiunea d-lui Popiu.

Intra-o siedintia preliminaria tienută la inceputul acestui anu scolasticu, rezultatulu consultărilor avute a fostu acel'a, ca voturile membrilor, tóte, unanim s'au concentrat in persoña d-lui Virgilii Olteanu, fostulu redactore alu diurnalului „Patri'a.”

In 22 Novembre a. c. junimea tienendu siedintia ordinaria, astépta

justitiile, cá sa se milostivesc a i administrá santa si folositore justitia si a face cá sa se cerce caus'a indelungatei sele arrestări, si 1-iu, dupa facut'a cercare după cualitatea probatului si facultului de densulu delictu, pumenduse in laturi meritele lui, seu a-lu pedepsi seu a 2. afanduse nevinovat cu onore si cu premiu si cu refusiiuna daunelor a se dimite din arrestu, si a 3 a nu lu-lasá neascultatu si mai de trei ani neesaminatu in necuratiu carcerului, mai desufletit in acele pucine dile ale vietii ce le mai are sa piéra. Pentru carea justitia lui administrata poftesce si doresce Maiestatii Sele si aici pre pamentu lunga si fericita viéti a tuturor urmatorilor sei, ér' in ceriu vecinicolu premiu alu dreptilor (caci dreptul că finiculu va inflori si cá cedrul din Libanu se va inmulti.)

Subscrierea lui la rugamintea acésta este precum urmeadia:

Sacratissimae Cesareae Majestatis Vestrae, obedientissimus, et devotissimus Comes Georgius Brancovics, Slavoserborum, Rascianorum, Orientalis, Illyriæ et Mysiarum Despotes et a Majestate Vestra ad pristina Antecessorum Proavorum meorum jure postliminii restitutus.

(Va urmá.)

sosirea d-lui conducatoriu, carele nu preste multu sosindu, la intrarea-i a fostu intempinatu cu strigări de „sa traiésca“, corulu vocalu alu seminariilor a intonat unu cântecu bineventatoriu.

Dupa acestea Ioanu Bun'a juristu in a. I intr'o cuventare meduosa si bine rostita, depinge insufletirea generale a junimeei, cându pote salută pre d-lu Olteanu de conducatorulu societătiei esprimendu totu odata si firm'a convictione, ca societatea sub conducerea sea, va ajunge la glori'a si autoritatea, care a avut'o sub conducerea inteléptă a d-lui I. Popfiu.

Conducatorulu, dreptu respunsu, multimesce pentru increderea, cu care tinerimea l'a onoratu, indémna tinerimea la lucru si perseverantia, — li recomenda armoni'a fratiésca si inteleger reciproca, si in fine promitiendu ca tóte puterile sele le va tienti spre inflorirea spirituala si materiala a societătiei, deschide siedinti'a si o deschiara de constituita, cu acelu adausu, ca conducerea societătiei pâna la dispusetiunile ulterioare, o primesce numai interimalminte, in care modu s'a si aprobatu de sănti'a Sea Eppulu Olteanu, patronulu societătiei.

Conformu statutelor, conducatorulu róga membrii societătiei, că sa-si aléga oficialii prescrisi. Junimea demustrându cea mai exemplaria ordine si concordia fratiésca a alesu cu acclamatiune de notariu pentru corespondintiele societătiei in afacerile sele esterne pre Traianu I. Farcasiu, jur. in an. II; de notariulu siedintielor pre Ioanu Bun'a jur. in a. I; cu pluritate de voturi de casariu pre Paulu Cotoiu jur. in a. II; de bibliotecariu pre Adalbertu Pitucu stud.de cl. VIII gimnasiala.

La proponerea conducatorului societatea alege a se inchișu. Dee Ddieu, că societatea nostra sa pote prosperă, inflorí si sa ajunga la culmea missiunei sele.

Primesce d-le redactoru expresiunea deosebitei nóstre stime. Pentru societatea de lectura : Traianu I. Farcasiu not. coresp.

Varietăti.

** George Cristureanu, capitanu in pensiune din armat'a Romaniei, proprietariu in Brasiovu, binefacatoriu alu bisericilor si scólelor române, a repausatu in estate de 65 ani, in urma unei bôle de apa, dupa impartasirea cu sf. taine, luni in 2/14 Decembrie a. c. la 2 óre dupa amédi.

Remasitie lui pamantesci se voru inmormentá Mercuri in 4/16 Decembrie a. c. la 2 óre dupa amédi in cimitirilu bisericei sf. Nicolau din suburbiiu Scheiu, unde insusi'si a radicatu monumentu.

Comitetulu parochialu dela biserica sf. Nicolau din suburbiiu scheiu 'si tiene de datorie a anuntiá repausarea acestui binefacatoriu tuturor amicilor si cunoscutilor, invitându sa binevoésca a asistá la ceremonia funebra si la inmormentarea lui.

Brasiovu 3/15 Decembrie 1874.

** Reuniunea pentru cunoști'a tierei Transilvani'a. In dilele acestei esitu de sub pressa :

Archivulu reuniuniei pentru cunoști'a tierei Transilvani'a. Continuare noua tomulu VII fasc. 1 185 pagine octavu mare. Cu prinsulu : Comemoratiune asupr'a vietiei lui Ior. Trausch de Dr. G. D. Teutsch. La deschiderea adunărei generali a 27. „Uniunile“ celor trei națiuni recunoscute de

statu in Transilvani'a pâna la 1542. Cercetare asupr'a referintelor interne ale Daicii traiane de K. Gooss.

Analecte archeologice (continuare) de K. Gooss. Despre starea lucrărilor preliminarie la unu vocabulariu transilvanu-nemtescu de Ios. Haltrich. La originea lui Oter-Müller de Fr. Müller Fas. cu 70 cr. se capeta in librari'a lui Michaelis din Sabiu Averea reuniuniei acestei'a erá la finea lui Iuliu a. c. 7002 fl. 88 5 cr.

* * Drumu de feru orient. ung. Cu 1 Ianuariu se reducu pâna la alta dispusetiunea trenurile periodice mestecate prelini'a laterale Cucerdea — M. Osiorheiu si adeca: trenurile nr. 16 si 17 cari intretineau pâna acum comunicatiunea de patru ori pre septamâna voru umblă numai de doue ori pre septamâna Lunea si Joi'a. De alta parte trenurile 15 si 18, cari intretineau pâna acum comunicatiunea de doue ori pre septamâna voru umblă numai o data, Mercurea, pre septamâna.

* * La conferinti'a episcopatului latinu, sub presied. cardinalului principé-primate au luat parte archiepi' dela Caloci'a si Erlau, eppii dela Vatul Raab, Casiovi'a, Neusolu. Cincibiserici, Satumare si Sepusiu si prelatul dela Iaszovár. Precum spune „M. A.“ conferinti'a s'a ocupat esclusiv cu doue obiecte, cu legea religiunaria ce are a se face si cu press'a. Foi'a numita afirma ca episcopatulu nu s'a declarat solidariu cu nici o fóia.

* * Luni in 2 Decembrie a. c., in comun'a Cicumândru, cerculu Balausiarul cotulu Cetatei de balta, a fostu tragerea sortiei tinerilor nascuti in an. 1855 pentru așteptare pre an. 1875, de unde intorcându-se cei din Nadesiu si Pipea pre drumu au ajunsu pre vre-o căti-va ómeni, români din Heturi, cu carele incarcate cu tigle. — Junii cu totii se aruncara in carulu unui omu, carele avendu pre caru povara si fiindu drumulu greu s'a provocatu se dea josu insa acestei'a nu au voitua sa asculte, ci din contra au incepudu a-si bate pre bietulu omu, carele impreuna cu consotii sei au luat pre candidatii lui Marte la góna. Gonitii au venit in Nadesiu mai nainte si unii dintre densii s'a dusu pre acasa iéradoi, unu român si unu unguru, s'a ascunsu intr'o curte si au pandit pre heturenii pâna cându voru sosi. Indata ce sosescu acestei'a cu carele le esu panditorii inainte si ungrulu indata infige cutitulu intr'unulu din ei, si lovindulu in partea stânga a peptului numai decât s'a returnat pre caru mortu —

Unul din delicienți este prinsu si adeca românulu; iéra ungrului cine scie pre unde-i lucești ochii, căci au scapatu din mâinile ómenilor. — Pre nenorocitulu lu deplângere soci'a si o fica, carea acum'a abia implinește unu anu.

* * O rubrica instructiva. Cu ocaziunea conscrierei tinerilor nascuti in anulu 1855 pentru recrutarea anului venitoriu, s'a constatat ca in urmatorele 17 comune si adeca in : Racoviti'a, Sebesiulu inf. si Sebesiulu super, in Porcesti, Boiti'a, Talmacel, Sadu, Rasinari, Poplac'a, Gura-Riului Cacov'a, Sibielu, Vale, Saliste, Galesiu, Tilișc'a, si Sin'a s'a nascutu in 1855 preste totu 594 tineri dintre cari 238 au murit in decursulu acestoru 20 de ani si 23 suntu pribegiti, (adeca nu se scie, déca se mai afla in viétia séu ba, si unde locuiesc.) iéra 337 se mai afla in viatia si prin urmare conscriși pentru amintit'a recrutare. Cifrele aceste merita a se luá in stricta consideratie si trebuie a ne ingrijigá cu mai multa incordarea de salubritatea popornului nostru. Cea mai mica mortalitate ocura in Saliste, unde din 88 nascuti au murit 41 si 5 au pribegit, si cea mai mare in Poplac'a unde s'a nascutu 50 din cari numai 24 se mai afla in viétia.

* * Partid'a națiunale magiara. din Transilvani'a si a amanatu adunarea sea generale pre tempu ne determinat, spune „Magy. Polgár.“

* * (Multiamita publica.) Tinerimea româna dela academi'a juridica si archigimnasiulu din Oradea-mare si exprime

cea mai profunda multiamita Présântie Sele Ioanu Olteanu Eppulu gr. cat. român alu diocesei Oradei-mari, pentru ofertulu banalu de 50 fl. v. a. cu care i-a ajutorat societatea de lectura si pentru 22 bucati de cărti mai cu séma vechi si de unu mare pretiu, pr.n cari i-a sporitul bibliotecă.

Raportu comercial.

Sabiul 18 Decembrie n. Grâu 4 fl. 67 xr. frumos, 4 fl. 33 xr. mestecatu, 4 fl. — xr. qualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 60 pâna 1 fl. 33 xr.; cucuruzu (porumbu) 3 fl. — xr.; cartofi 1 fl. 20 xr. galéta austriaca.

Canepe'a — fl. maj'a.

Linte 6 fl. — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr., maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porc 28 xr. Undorea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 6/18 Decembrie 1874.

Metalicele 5%	69 90
Imprumutul nationalu 5% (argintu)	74 85
Imprumutul de statu din 1860 ...	109 60
Actiuni de banca	199 —
Actiuni de creditu	237 50
London	110 70
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 50
" " Temisiorene	76 50
" " Ardelenesci	75 75
" " Croato-slavone	79 50
Argintu	106 —
Galbinu	5 27
Napoleonu d'auru (poli)	8 91 1/2

Concursu.

Cu permisiunea maritului Consistoriu archidiocesanu din 1 Novembre a. c. Nru 2612 si 1020 pentru vacant'a parochia „Chirperu“ de clas'a III-a se escrize prin acést'a concursu pâna in 28 Decembrie a. c.

Emolumintele suntu:

postului de capelanu in mentiunat'a parochie, se escrize concursu pâna in 30 Decem. 1874 st. v.

Emolumentele anuali impreuna cu acestu postu suntu: tóte venitele parochului susu numit u de pâna aci — care suntu:

1. Casa parochiale cu edificiele economice.

2. Portiunea canonica statatória din 6 jugere pamentu clas'a II-a.

3. O verzarie.

4. Câte o ferdela cucuruzu sfarmit u de familie dela 90 familii români — si dela 40 familii neorustice de familie o dî de lucru si 17 cr.

5. Stol'a usuata pâna aci.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au de a-si asterne petitiunile loru instruite in sensulu dispusetiunei provisorie pentru regularea parochielor § 16 lit. d) din „Actele Sinodului archidiocesanu din 1873“ Prospesbiteriului concerninte pâna la terminulu susu amintit.

Trapoldu, 20 Nov. 1874. v.

In contilegere cu comitetulu bisericescu parochialu.

Zacharie Boiu

(3-3) Prot. gr. or.

Nr. prot. 229/1874.

Concursu.

Pre bas'a ordinatiunei Consistoriale de datu 1 Nov. 1874. Nr. 2735—1032 urmata dupa a dô'a rogare a parochului Sofroniu Brandusiu din Trapoldu protopresbiteratulu tractului Sighisoarei gr. or. pentru ocuparea

a) pre lângă cas'a parochiala, produc. tulu dela 11 jugere pamentu de portiunea canonica, aratoriu si de fenati;

b) sub conditiune, de a se anunçă in studiului radicare depunerei la trei luni inainte, cu 6 1/2 %;

c) sub conditiune, de a se anunçă in studiului radicare depunerei la siése luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se declará in diu'a depunerei; căci altcum inlocarea se va privi că urmata sub conditiunea a).

Interesele incepudu cu diu'a, care urmează dupa diu'a depunerei si incéta eu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunere, cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se rezolvă totu déun'a in diu'a primirei prin spedare libelului la adres'a deponentului.

Sabiu, 25 Novembre 1874.

In contilegere cu comitetulu parochiale.

G. Maieru
Adm. ppescu.

Concursu.

Dupa parintesc'a incuviintiare a Venratului consistoriu archidiocesanu din 1 Noembre nro 2629. B. consis. 1023/1874 pentru vacant'a parochia de clasa a III. Comun'a Glamboc'a se escrize prin acést'a concursu pana in 20. Decembrie. a. c.

Emolumintele suntu:

a) langa cas'a parochiala productulu dela 8 Iugere de pamentu aratoriu si de fenati de portiune canonica.

b) dela 84 familii căte una di de lucru si stola specificata in Sinodulu parochiale dupa conclusele Sinodului protopresbiterale, cari impreuna computate dau un'a sum'a de 403 fl. 70 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acesta statuine au de asi asterne petitiunile loru instruite in sensulu statutului organicu § 13. la subscrisul pana la terminulu de mai susu.

Noerichiu, in 20. Noemvrie 1874.

In contilegere cu comitetulu parochiale.

G. Maieru,
adm. protopopescu.

„ALBIN'A“

Institutu de creditu si de economii in Sabiu.

primesce depuneri de capitale spre frupificare :

a) pre lângă anunçarea radicării in sensulu statutelor, cu 6% interese;

b) sub conditiune, de a se anunçă in studiului radicare depunerei la trei luni inainte, cu 6 1/2 %;

c) sub conditiune, de a se anunçă in studiului radicare depunerei la siése luni inainte, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se declará in diu'a depunerei; căci altcum inlocarea se va privi că urmata sub conditiunea a).

Interesele incepudu cu diu'a, care urmează dupa diu'a depunerei si incéta eu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunere, cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se rezolvă totu déun'a in diu'a primirei prin spedare libelului la adres'a deponentului.

Sabiu, 25 Novembre 1874.

Directiunea institutului.

Ioanu Cristea

compactorul in Sabiu, se recomanda on. publicu român eu legarea de cărti, protocoale, brosuri etc., si preste totu cu executarea tuturor comisiunilor ce cadu in cerculu compactoriei, promitiendu lucru promtu si solidu si cu pretiuri cătu se pote mai moderate.